

Ärtodlingen ökar och stort sug efter österbottnisk havre

sid 7-8

Nöjda bokföringskunder!

– Lantbrukssällskapen erbjuder
bokföringstjänster i hela
Svenskfinland

sid 4

Bra stöd för täckdikning och miljöåtgärder

sid 10

Anpassningen till avtalsproduktion

sid 13

LEDARE

MED STOLTHET PUBLICERAR VI vår 20-årsjubileums kundtidning i samarbete med Landsbygdens Folk! ProAgria Lantbrukssällskapet har under de två senaste decennierna publicerat fyrtyotal upplagor av kundtidningen Bondeföretagaren och flera lär det bli. Tidningens syfte har från första början varit informationsförmedling åt er lantbruksföretagare, och innehållet har alltid producerats av Lantbrukssällskapets rådgivare i samarbete med Kustmedia Ab.

Teman vi har behandlat i våra publikationer har varit varierande, helt i enlighet med behovet som existerat inom branschen. Årets första jubileumsnummer innehåller en hel del nyheter, både gällande våra verktyg åt er och som tips inför kommande odlingsäsong. Vi presenterar också grundligt vår bokföringsverksamhet som vi utvecklar i samarbete med de övriga lantbruks- och hushållningssällskapen i Svenskfinland. Vi vill också lyfta fram våra digitala tjänster åt er producenter; de hjälper oss att aktivt stöda er i olika problemlösningar på er gård, oberoende plats och tidpunkt!

För ett år sedan stod vi framför en helt ny vardag med Covid-19 pandemin. Vi var många som beförde det värsta och såg många farhågor inför den stundande vårbrukssäsongen. Covid-19 har minsann möblerat om vår vardag, men den har också gett primärproduktionen den respekt som den förtjänar. Nu gäller det för oss att ta till vara detta, visa ännu bättre vad vi gör och kan. Som rådgivningsorganisation är vi stolta över er producenter och vår egen organisations experter, våra rådgivare! Vi har alla en viktig roll i den inhemska självförsörjningen och i samhällets beredskap.

Finland är ett litet land med nordligt odlingsklimat som utmanar oss varje år. Trots det, (eller tack vare det?) har vi världens tryggaste livsmedelsförsörjning! Den internationella utmärkelsen bland 113 länder består av 59 olika indikatorer, som till exempel matens tillgänglighet och säkerhet, naturresurser och deras tolerans i klimatförändring samt jämställdhet. www.food-securityindex.eiu.com

Samarbetet mellan er producenter och oss, övriga organisationer inom primärproduktionen, har bidragit till att Finland befinner sig på den första platsen i världsrankingen!

Jag önskar dig givande stunder med vårt jubileumsnummer och så klart önskar vi att tidningen ger dig goda idéer hur vi kunde utveckla vårt samarbete med just din gård! Vårt kunnande och våra verktyg utvecklas för er producenter – för att utveckla er verksamhet på gården.

MEIRA-PIA LOHILUOMA

Direktör för Lantbrukssällskapet
050-568 5515

BONDEFÖRETAGAREN 20 ÅR

ProAgria Lantbrukssällskapets kundtidning Bondeföretagaren publicerades första gången i oktober 2001!

Sedan dess har informationstidningen för lantbruksföretagare kommit ut två gånger per år. Tidningens innehåll har alltid producerats av Lantbrukssällskapets rådgivare i samarbete med Kustmedia Ab.

Vi gläds över jubileumsårets samarbete med tidningen Landsbygdens Folk!

PERSONALNYHETER

MATHILDA KULL jobbar hos oss med projekt Farmer Time Finland! Ni når henne på 050 418 9210 eller per mejl på mathilda.kull@lantbrukssallskapet.fi

BISNES+ EN DIGITAL PLATTFORM UTVECKLAT FÖR PRIMÄRPRODUCENTER!

Bisnes+ är lantbrukssektorns egen digitala serviceplattform. Bisnes+ vill möta lantbruksföretagarnas behov när det kommer till att leda verksamheten. Bisnes+ erbjuder digitala applikationer som baserar sig på data.

Bisnes+ innehåller;

- **DOKUMENTBANK**; en molntjänst, ämnad för att spara och hantera nödvändig dokumentation säkert. I fortsättningen finns all nödvändig dokumentation lätt tillgängligt på ett och samma ställe.
- **GÅRDENS UPPGIFTER**; central information om gårdens verksamhet

- **AVKASTNINGSPROGNOS FÖR VÄXTODLING**; beräknar en prognos för det innevarande året baserat på odlingsplanen och arealer samt på hektarspecifika skörde- och prisbedömningar och stödvolymer
 - **GÅRDENS NYCKELTAL**; nöt, växt, ekonomi och ledning
- Bisnes+ finns på MinGård!

BONDEFÖRETAGAREN

Nr 1/2021 Årgång 21 April 2021
Informationstidning för lantbruksföretagare
ISSN 2323-3648 (print)
ISSN 2323-3656 (online)
Utgivare:
Österbottens Svenska Lantbrukssällskap,
Handelsplanaden 16 D, 65100 VASA

Tfn 010 839 2200,
Fax (06) 319 0201
www.lantbrukssallskapet.fi

Upplaga: 7000
Chefredaktör: Meira-Pia Lohiluoma
Redaktion: Lantbrukssällskapets
marknadsföringsteam

Ombrytning: Kustmedia Ab Oy /ML
Tryckeri: BotniaPrint, 2021
Annonsförsäljning:
Lantbrukssällskapet
För närmare uppgifter om annonsering i
Bondeföretagaren fråga efter vårt mediekort.

Pärmbild, foto: Ulrika Wikman

Bolagisering av jordbruksföretag

Efter bokslutstider ökar intresset kring alternativet jordbruk i aktiebolagsform. Det kan föra med sig olika fördelar för en del jordbrukare.

ATT MAN IDAG funderar mera kring bolagisering är dels för att kunna vara mer konkurrenskraftig på den rådande marknaden, samt för att jordbruken växer och blir allt större. En del funderar även på aktiebolag som verksamhetsform för att man ämnar slå ihop sig med andra kuniga inom samma bransch och således kunna samarbeta och dra nytta av enskilda gårdars specialistkunskaper. Samtidigt får man dela på bördan och arbetet. Det ger också andra möjligheter som att till exempel kunna ha ledigt någon helg varje månad, man vet att en annan ägare sköter verksamheten.

År 2018 slopades överlåtelseskatten för överlåtande av fast egendom till ett aktiebolag, vid bolagisering genom byte av verksamhetsform. Tidigare måste man betala fyra procent skatt på gängsevärdet av åker och skog då man flyttade sina jordbrukstillgångar till ett aktiebolag. Detta kunde bli betydande summor så en bolagisering var endast möjlig för verkligt

lönsamma jordbruk, för en förändring ska ju även betala tillbaka sig på något sätt. Nu är situationen lite annan då skatten blivit slopad. Intresserar detta så tveka inte att kontakta oss så kan vi göra en beräkning för att se om det kunde vara ett alternativ för ditt jordbruk.

Vad är skillnaden på att vara enskild näringsidkare eller aktieägare i sitt jordbruksaktiebolag?

Som jordbrukare kan skatten från år till år variera mycket, det är jordbruksresultatet som är avgörande för hur mycket förvärvsinkomstskatt och kapitalskatt hen betalar. I vissa fall kan jordbrukare till och med betala över 40 procent på sitt resultat. I ett aktiebolag betalas 20 procent plattskatt på företagets vinst, oberoende av resultatets storlek. Det ägaren väljer att lyfta som lön i ett aktiebolag betalar hen förvärvsinkomstskatt på, ägarens lön blir således en helt normal avdragbar kostnad för företaget. Att driva ett aktiebolag kräver lite mera administrativt arbete och god ledarförståelse är till fördel. Ett aktiebolags högsta beslutande organ är bolagstämman (aktieägarna), det är bolagsstämman

som väljer styrelsen och styrelsen som väljer vd, aktiebolaget behöver dock inte ha en vd. Har man ett aktiebolag ska man ha bokföring enligt prestationsprincipen, och man kan inte lyfta privata uttag utan man lyfter antingen lön eller dividend ur bolaget. Beroende på verksamhetens storlek så kan man avvika från månatlig momsrapportering men i huvudsak redovisar man momsen en gång i månaden.

För mera detaljer om bolagisering så är ni varmt välkomna att kontakta lantbrukssällskapets ekonomirådgivare. Varje gård är unik så därför kan vi göra en specifik genomgång för just ditt/ert jordbruk.

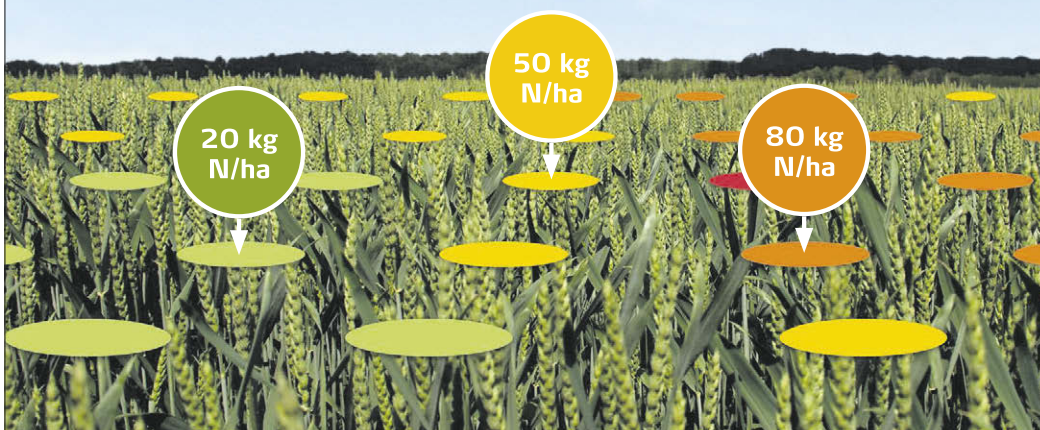
ANNE SIGG

Ekonomirådgivare
050-447 2654

Knowledge grows

SE DIN ÅKER MED NYA ÖGON

Med **Atfarm**-verktygen för precisionsgödsling kan du följa med hur grödorna utvecklas under hela växtperioden. Tilläggsgödsling med hjälp av Atfarm ger bättre skörd och lönsammare odling. Genom att styra gödslingen dit näringsämnena gör mest nytta, används kvävet effektivare i dina odlingar.

Atfarm är nu uppdaterad, testa de nya egenskaperna och logga in gratis på adressen yara.fi/atfarm

Beställ nu också vårt nyhetsbrev på adressen yara.fi/nyhetsbrev

Jordbrukets bokföring

Meira-Pia Lohiluoma, Peter Österman, Henrik Lassas och Jörgen Grandell är samlade virtuellt för en presentation av Bokföringssällskapet i Finland Ab. – Vi betjänar landsbygdsföretagare. Deras bokföring är vår specialitet.

Västankvarn gård där NSL besitter de två hallarna längst fram. Därmed är det också en av dem Bokföringssällskapet erbjuder service. Foto: NSL

SVENSKFINLANDS LANTBRUKSSÄLLSKAP
OCH deras förbund var tidigt ut med att se fördelarna av ett gemensamt bolag kring bokföringstjänster.

Peter Österman, VD vid Svenska Lantbrukssällskapens förbund i Helsingfors, har också varit VD för Bokföringssällskapet sedan starten 2005.

– Jag minns upptakten till Bokföringssällskapet bra, inleder han. Allt sedan 1970-talet, när det blev noggrannare med bokföring för jordbruksverksamhet, har sällskapen var för sig erbjudit bokföringstjänster. Men vid en rådgivningsdag i Österbotten fördes diskussion om att börja samarbeta, hjälpa varandra vid arbetstoppar och framför allt förena personalens värdefulla kunskap och kompetens.

– Vi var så rätt i tiden och efteråt har vi kunnat utgöra gott exempel för andra, säger Jörgen Grandell, direktör vid Finska Hushållningssällskapet i Åbo och fortsätter.

– Bokföring är en nödvändighet för alla företagare och en viktig del är att vidareförädla och tolka siffrorna. I det här fallet blir det vår sak och att ha bokföring, deklaration, bokslut och rådgivning under samma tak ger verkliga fördelar.

– Om vi redan har bokföringens nyckeltal finns det andra program som stöder fortsatta beräkningar och kalkylering av produktionskostnader. Bra synergieffekt, säger Meira-Pia Lohiluoma, direktör vid ÖSL.

Utvecklingen inom branschen har gått från att enbart se till antal kilogram och produktionsmängder till att nu först utgå från de ekonomiska realiteterna och sedan koppla ihop dem med produktionen. En omställning för alla.

– Hela sektorn har blivit mera företagsinriktad.

I dag har Bokföringssällskapet ett femtontal experter i Svenskfinland, dels ekonomirådgivare, dels bokförare. Verksamheten är gränsöverskridande och inte platsbunden. Kunskapen strömmar fritt inom nätverket och gemensamma utbildningar ordnas. Bokföringssällskapet erbjuder samma koncept, prissättning och kunskapsnivå i hela Svenskfinland. Det officiella namnet är Bokföringssällskapet i Finland Ab och det är lantbruks- och hushållningssällskapens gemensamma bolag.

Betjäningen är personlig och Österman uppskattar kundernas antal till cirka femhundra, rätt många om man tänker Svenskfinland och i huvudsak jordbrukarkären.

– Vi växer gärna, säger Österman. Ta kontakt!

Han tillägger.

– I dagens läge har jordbrukarna en egen skattelag. Den är vi experter på och lagen skiljer sig på många punkter för annan företagsbeskattning.

År 2014 öppnades byrån i Bennäs, Österbotten.

– Det här är en så viktig del i vårt tjänsteutbud. Åttio procent av det våra rådgivare gör på fältet handlar om euro och cent, säger Meira-Pia.

Hon fortsätter.

– Ser jag ur producenternas synvinkel är helhetsbilden den stora fördelen. Bokföraren, som tolkar bokslutet och kan dra slutsatser av exempelvis foderkostnader, kan direkt rekommendera kunden att kontakta någon av våra rådgivare. Med alla nyckeltal på hand kan rådgivaren tillsammans med kunden se över kostnadsbilden inom produktionen, kalkylera och optimera. Detsamma gäller andra områden som exempelvis vid gårdsinvesteringar eller generationsväxlingar.

Henrik Lassas, VD vid Lantbrukssällskapet i Nyland är Bokföringssällskapets styrelseordförande.

– Vår kedja av expertis ökar det totala kunnandet. Professionaliteten väger tungt så att säga. Vi finns till för våra kunder och vi fokuserar alltid på lösningar för deras bästa, och där även rådgivarnas andel är väsentlig.

Visionen är att vara jordbrukare och övriga kunder till stöd också i framtiden och siktet är inställt mot hålllet att ha en heltäckande ekonomisk rådgivning där fler bitar ingår än det gör nu. Samarbete av det här slaget är speciellt i Svenskfinland och mycket speciellt om man ser till hela Finland.

– Det ska också sägas här, att vi har överlag har ett fint samarbete med lantbrukssällskapen i finska Finland.

Lantbrukssällskapen är oberoende rådgivningsorganisationer vars mål är att stärka konkurrenskraft hos lantbrukare och trädgårdsproducenter.

”

INGERSTRÖMS GÅRD

Maria och Andreas Ingerström
Storsandsund, Pedersöre

Familjen driver ekologisk mjölkproduktion med hundra mjölkande kor. Jag och min fru Maria arbetar heltid på gården och min pappa är till stor hjälp, fast han egentligen är pensionär.

Vi anlitar Bokföringssällskapet. Det rör bokföring, skattedeklaration, moms, accisåterbäring med mera. Vi är nöjda, främst med den personliga betjäningen vi får av Per-Erik Järn.

Arbetet på gården räcker till som det är.

För oss är det viktigt att anlita proffs som hela tiden uppdaterar sig inom ekonomisk rådgivning i den bransch vi verkar inom. Vi uppskattar också att få raka och ärliga svar på våra frågor. Det får vi av Per-Erik.

Foto: Ingerströms

KONTAKTPERSONER

ÖSTERBOTTEN

Per-Erik Järn, 050 592 0985 (Bennäs)
Maria Mannström-Ahlskog, 050 330 7508 (Bennäs)
Lilian Kanckos, 044 989 8041 (Bennäs)
Johan Kortell, 044 989 8042 (Bennäs)
Karina Hagman, 044 729 3600 (Bennäs)
Anna Högback, 050 408 7012 (Vasa/Närpes)

ÅBOLAND

Mats Norrholm, 0400 820 941 (Åbo)

NYLAND

Ramona Nyman, 040 146 4004 (Ingå)
Saara Vilander, 040 966 1021 (Ingå)
Oskar Dannbäck, 044 431 4792 (H:fors)
Sonja Lövdahl, 043 824 8699 (H:fors)
Annika Nystén, 044 089 8044 (H:fors/Borgå)
Estelle Hildén-Lindberg, 044 989 8040 (Borgå)
Axel Falck, 050 304 9144 (Nyland)
Krister Hildén, 040 554 3094 (Nyland)
Peter Österman, 0400 807 370

Läs mera på www.bfs.fi

Kontakta oss gärna i bokföringsärenden. Vi svarar i telefon på riktigt.

Bokföringssällskapets huvudsakliga uppgifter är: Bokföring, uppgörande av bokslut, skattedekclarationer, mer-värdesskatt och övriga skatterelaterade ärenden. Tjänsterna riktar sig till landsbygdsföretagare omfattande jordbruk med därtill hörande biförtjänstverksam-

het, skogsbruk och privat verksamhet, exempelvis uthyrning av fastigheter och den privata deklarationen. Även bokföring näringsverksamhet som bedrivs av

Mot eurobaserat resultattänk!

NÄR MAN SER på lantbruksnäringen och den image som målas upp i tidningar och på sociala medier får man lätt en negativ bild. Lönsamheten har gått ned under hela 2000-talet och lantbruksföretagarna arbetar långa dagar med liten möjlighet till semester. Men finns det företag som uppnår en skälig ersättning för arbete och kapital och vad skiljer dem från medeltalet?

Det stämmer att lönsamheten har blivit sämre under i princip hela 2000-talet. Om man i Naturresursinstitutets statistikdatabas ser på lönsamhetsutvecklingen i genomsnitt var arbetsförtjänsten per timme år 2000 4,40 €. Lönsamhetskvoten* låg samma år på 0,69. År 2019 hade arbetsförtjänsten per timme sjunkit till 1,70 € medan lönsamhetskvoten sjunkit till 0,41.

Ljuspunkter?

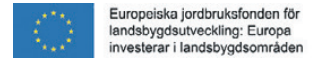
När man delar upp statistiken (enligt lönsamhetskvoten) ser man att fjärdedelen med högst lönsamhet (borträknat bästa 5 %) hade en arbetsförtjänst per timme

på 17,40 € och en lönsamhetskvot på 1,06 år 2019. Detta skiljer sig väsentligt från medeltalet och vid en närmare granskning syns att det finns företag som presterat ordentligt över genomsnittet under hela 2000-talet.

**Lönsamhetskvoten tar i beaktande företagens krav på ersättning för arbete och kapital. Om den är 1,0 uppfylls de, om den är 0,5 uppfylls halva kravet.*

Vad gör företagen med en lönsamhet över medeltalet annorlunda?

Yttre omständigheter som gör det utmanande att bedriva en lönsam verksamhet kan kanske förklaras en del men det kan även tolkas som att det är skillnad i hur företagens ekonomi styrs. Reijo Karhinen konstaterade i sin utredning "En ny början" att en höjning av företagarns inkomsten på 500 miljoner euro var möjlig genom vissa åtgärder. En central åtgärd Karhinen nämner i sin rapport är att fokus måste flyttas från att

tioner är ett tveeggat blad och bidrar ofta till sämre lönsamhet genom att gamla tankemönster och tillvägagångssätt inte ifrågasätts, men kan också ge mening till företagandet genom en känsla av förvalterskap.

Ekonomilaboratoriet

ÖSP:s projekt Ekonomilaboratoriet skall genom kunskapsspridning sporra till ekonomiskt nytänkande och på sikt höja lönsamheten i det Österbottenska lantbruket. Kunskapsspridningen sker främst genom smågrupper med 5-8 deltagare där man träffas, utbyter erfarenheter och funderar på möjligheter. I projektet ordnas även ett mentorprogram och enskild konsultering.

Ekonomilaboratoriets verksamhet har låg tröskel och passar för dig som vill utveckla ditt lantbruksföretag och diskutera med likasinnade kollegor. Verksamheten är kostnadsfri för ÖSP-medlemmar.

Tillsammans blir vi lönsammare!

DANIEL ENGLUND

Projektleddare
050-576 5517

DIN FINLÄNDSKA LANTBRUKS- OCH SPANNMÅLSHANDEL

SPANNMÅLS- OCH OLJEVÄXTHANDEL

VÄXTSKYDD

MÄTINSTRUMENT

SMÖRJMEDEL OCH BRÄNNOLJA

UTSÄDE

HANDELSTRÄDGÅRD

GÖDSEL

KALK

Produktionsinsatser

Kenneth Asp
040 579 3042

Johan Willman
050 462 6042

Matias Viljanen
040 610 7667

Pekka Vaarasto
040 558 5846

Johan Andberg
040 720 7810

Kenneth Ahlqvist
040 558 5846

Spannmåls- och oljeväxthandel

**VILJELJÄN
AVENA BERNER**

För den bästa skörden

www.viljeljanavenaberner.fi

Växtodlingens utvecklingsprogram

ATT STÄLLA UPP mål för gårdens växtodling kan vara till stor hjälp för jordbrukaren. Mål ska ses som något bra som man strävar mot. Genom att ha goda mål blir man mera motiverad och trivs bättre med sitt arbete. Är man flera som arbetar på gården kan målen också bidra till att förbättra sammanhållningen.

Tillsammans med Lantbrukssällskapets växtodlingsrådgivare kan jordbrukaren ställa upp mål för gårdens växtodling. Målen kan se väldigt olika ut beroende på gårdens förutsättningar och intressen. För en växtodlingsgård kan målsättningen t.ex. vara att maximera spannmålsskördens kvalitet och kvantitet. För en nötkreatursgård kan målsättningen vara att maximera ensilagekörden för att samtidigt kunna producera så mycket egen spannmål som möjligt. Det kan också finnas långsiktiga mål, t.ex. att förbättra markens infiltreringsförmåga så att vattnet sjunker ner snabbare efter regn.

Efter att målen är uppsatta är nästa steg att bestämma vilka åtgärder som ska utföras för att försöka uppfylla målen.

Om man t.ex. har som mål att producera 6000 kg foderkorn/ha, ställer det stora krav på att gödslingen planeras så optimal som möjligt. Då måste man noggrant beakta jordart, mullhalt och näringsinnehåll, (även spårämnen), gödselmedlens växttillgänglighet med mera.

En viktig del i sammanhanget är observationsbesök i fält. Under ett observationsbesök kan tittar man på hur gödslingen fungerar, finns det behov av tilläggsgödslingar, brist på spårämnen m.m. Likaså går man igen behovet av olika växtskyddsåtgärder. Observationsbesöken är helt enkelt ett ypperligt tillfälle att se hur det planerade har förverkligats.

Till den kommande säsongen har Lantbrukssällskapets rådgivare utrustats med apparatur för mätning av växtens kväveinnehåll, vilket kan vara ett intressant hjälpmedel vid ett fältbesök.

JONAS LÖFQVIST

Växtodlingsrådgivare
050-375 4328

EXEMPEL PÅ VÄXTODLINGENS UTVECKLINGSPROGRAM

Företagets målsättningar	Planerade åtgärder	Tidpunkt
Produktionens kvalitetsmässiga målsättningar - Spannmål av god kvalitet: Hlv för korn minst 70 och för havre 60 - För havre kärnstorlek 95 % större än 2mm säll - Toxiner för havre under 1250 - Handelsduglighet mera än 95 % - Liggsäd i spannmål mindre än 5 % - Ökning av naturens mångfald	- Planering av optimal gödsling utgående från växtens skördemängder och ur ekonomins synvinkel, dessutom granskning av vegetationsindex - Planering av växter och sorter enligt bördighet och skiftens egenskaper - Växtskyddsmässiga lösningar för att uppnå målsättningarna - Kontrollbesök under växtperioden utgående från att målsättningarna uppnås, dessutom ser man på eventuella förändringar och vad man lyckats med - Mätning av näringsämnen under växtperioden N, P, Mn, hur har gödsling och växtskydd lyckats	Växtsakkunnig februari 2021 Växtsakkunnig mars 2021 Växtsakkunnig juni-juli 2021 ProAgria näringsmättningsrundtur eller sakkunnig på åkern juli 2021

Många drar nytta av Råd 2020-tjänsten på ekologården

RÅD 2020-TJÄNSTEN PÅ ekologården används av många och många flera skulle ha nytta av den. Tjänsten utformas alltid efter gårdens behov och önskemål. Formatet kan vara en träff med rådgivaren på gården, ute i fält eller djurstall. Man kan också träffas vid Lantbrukssällskapets kontor eller höras och ses digitalt över Teams.

Råd 2020-tjänsten som ett fältbesök där man handgripligen tillsammans med rådgivaren tittar på t.ex. grödornas kondition, markstrukturen och ogrässituationen. Kanske finns det orsak att uppdatera och justera växtskyddsplanen. I ekologårdens växtskyddsplan finns antecknat förebyggande och direkta åtgärder för ogräsbekämpningen, hanteringen av växtsjukdomar och skadedjur på åkrarna.

Inför och vid fältbesöket kan man använda sig av olika digitala verktyg, vilka är baserade på satellit teknik. De digitala kartorna över de egna fälten berättar om växtbeståndets utveckling och kondition under säsongen. På basen av dem kan man styra insatser på fältet dit det bäst behövs. Råd 2020-tjänsten kan bra användas till det här.

För den nya ekoförordningen, som kommer i kraft 1.1.2022, utarbetas

som bäst de nationella förordningarna. Det kommer att finnas en del nya saker att tänka på och fundera igenom. T.ex. olika riskanalyser kommer att behöva göras och ekoplanen kommer att behöva uppdateras. Det här kan man gå igenom vid en Råd 2020-träff.

Man också använda sig av Råd 2020-tjänsten för att förbereda sig inför den årliga ekogranskningen. Tillsammans ser man igenom att allt görs som produktionsvillkoren kräver på gården. Likaså kan man ta hjälp av en Råd 2020-tjänsten om man har fått en åtgärdsuppläsning över något i samband med ekogranskningen.

Råd 2020-tjänsten är ett bra verktyg och ett gott stöd när man vill fundera igenom om och hur en ekologisk produktion skulle fungera på den egna gården. Det är många frågor som behöver redas ut och processen kan vara rätt omfattande. I den här processen finns inga dumma frågor. Inget är för smått eller stort att fråga utan alla frågetecken behöver rätas ut.

ULRIKA WIKMAN

Ekorådgivare
050-5852 305

Vetenskap till **VETSKAP**

GRATIS 2021!

Transport av jordprov 23.3-15.6 från 95 uppsamlingsplatser! Se lista på www.hortilab.fi

Hortilab AB OY

Oy Hortilab Ab, Vasavägen 41, 64200 NÄRPES
© 06-347 4250 • hortilab@hortilab.fi • www.hortilab.fi

VIRTUELL STÖDINFO

DEL 1:
19.4 kl. 19:00 – 21:00
Stödinfo del 1

DEL 2:
29.4 kl. 19:00 – 21:00
Stödinfo del 2

Anmäl dig på www.osp.fi

PRO Agria

KUMMIN ETT BRA ALTERNATIV I VÄXTFÖLJDEN

INTRESSERAD av ett odlingskontrakt?
Ring 050 444 0524, Kjällberg

www.carawayfinland.fi

Caraway Finland

Stort sug efter österbottnisk havre

För att säkerställa ett gott netto krävs en sådan kvalitet på den odlade varan att den är intressant för köparna. För att svara på det växande intresset för havre kan vi som odlare se till att vi först och främst odlar sådana sorter som handeln vill använda.

KONSUMTIONEN AV HAVRE och havreprodukter stiger. Följaktligen också efterfrågan. Två konkreta exempel på aktörer som ökar sina inköp är Helsingin Mylly i Vasa och A-foders foderfabrik i Koskenkorva. Enligt en artikel i Vasabladet i mars ökade Helsingin Mylly ifjol sin försäljning av havreprodukter med 2,5 miljoner kilogram jämfört med 2019. Som bäst håller kvarnen på att förstora sina utrymmen för att kunna svara på efterfrågan.

A-foder öppnade sin nya broilerfoderlinje 2020 och för bolaget har havren varit viktigaste spannmålet sedan 2015, uppger producentansvarig Sören Stenroos. Enligt Stenroos är förbrukningen av havre hos A-foder i nuläget kring 80 miljoner kilogram men förväntas stiga till 85 miljoner kilogram under 2020-talets gång.

Vid odling av både livsmedels- och foderhavre lönar det sig idag att satsa på kvaliteten. Kvalitetsprissättningen gynnar partier med god hektolitervikt och låg sällningsprocent. Dessa faktorer kan man påverka med sitt sortval. På Livsmedelsverkets nätsidor kan man hitta uppgifter om analyserade utsädespartier av olika sorter. Där framkommer bland annat uppgifter om partiernas tusenkornsvikt som påverkar sällningsprocenten. Överlag kan man utläsa att sorter med längre växttid har bättre tusenkornsvikt, också skörden tenderar stiga i takt med ökad växttid.

En havreproducent som testat rätt många sorter är Jens Ålund i Pörtom. Ålund är renhavreproducent åt Helsingin Mylly i Vasa och kan styrka resonemangen gällande sortval. 2020 odlade Ålund fem havresorter: Avenue, Matty, Niklas, Nella och Donna.

– I odlingsplanen för 2021 finns Nella och Avenue fortsättningsvis med, men jag kommer också att se vad sorterna Oiva och Taika duger till, säger Ålund.

Enligt Ålund gav tidigare Nella framför allt bättre kvalitet än Niklas under den utmanande sommaren 2020. Också grönskottningsbildningen som var vanlig under fjolåret var mindre hos Nella än hos Niklas.

De bästa resultaten har Ålund fått med Avenue, både sett till mängd och kvalitet. Sällningsprocenten har varierat men ligger vanligen kring fyra procent, medan hektolitervikten på senare sorter brukar ligga kring 60 och på tidigare något lägre. Ålunds alla marker är inte så tidiga på våren, och därför uppger han att tyngdpunkten ligger på tidiga sorter. Då sker skörden i allmänhet i goda förhållanden, vilket minskar risken för mögelbildning i skörden.

– För att stärka havreodlingen tänker jag satsa mera på mangangödslingen under 2021, avslutar Ålund.

Också de österbottniska utsädesodlarna är på alerten i frågan. Vi på Lantbrukssällskapet granskade havre-utsäde på 231 hektar under fjolåret på uppdrag åt Livsmedelsverket. Totalt sker odling av certifierat utsäde på knappa 1000 hektar i Österbotten. Rum för mera areal finns ifall någon känner sig hugad.

Havresorterna var tidiga Niklas och Perttu samt de senare Avenue och Oiva. Enligt sortegenskaperna har alla dessa goda möjligheter att ge kvalitetstillägg

På adressen avointieto.ruokavirasto.fi/ kan man hitta uppgifter om vilken kvalitet certifierad utsädehavre haft.

både vår odlingsplanering och via vår Råd2020-rådgivning!

MAGNUS LÅNGSKOG

Växtodlingsrådgivare
050-551 1693

åt odlaren. Med utsädesgranskningarna i ryggen står vi rådgivare gärna till tjänst med att stärka havreodlingen via

SPRUTTESTER 2021 TESTDAGAR OCH ANMÄLNINGSUPPGIFTER

10.5, 11.5, 12.5, 9.8, 10.8	Lappfjärd	040-184 3200	Anne Mäenranta
24.5, 25.5, 30.6	Närpes	010-839 2200	Carina Ahlnäs
26.5, 27.5	Övermark	010-839 2200	Carina Ahlnäs
27.5, 28.5	Kvevlax	010-839 2200	Carina Ahlnäs
28.5	Pörtom	010-839 2200	Carina Ahlnäs
31.5	Munsala	010-839 2200	Carina Ahlnäs
2.6, 3.6, 29.6	Vörå	050-568 9558	Göran Boström
16.6	Kimo	010-839 2200	Carina Ahlnäs
16.6	Jeppo	010-839 2200	Carina Ahlnäs
17.6, 18.6	Korsholm	010-839 2200	Carina Ahlnäs
18.6	Petalax	0400-369 224	Rolf Syrén
21.6	Kovjoki	010-839 2200	Carina Ahlnäs
21.6	Malax	050-305 4963	Jonas Fogde
22.6	Bennäs	010-839 2200	Carina Ahlnäs
22.6	Taklax	010-839 2200	Carina Ahlnäs
23.6	Solf	050-324 5170	Jonathan Asplund
28.6	Nedervetil	010-839 2200	Carina Ahlnäs
29.6	Esse	010-839 2200	Carina Ahlnäs

Vi vänder blad och satsar framåt mot ett hållbart lantbruk...

BT Agro - en del av Lyckegård Group AB

www.bt-agro-fi • Boris +358 500 567 61 • Tom +358 400 806 165

Aktuellt på ÄRTFRONTEN

IFALL MAN VILL ha ett alternativ till spannmålsodlingen kan ärter vara ett bra val. Väljer man ärter som gröda rekommenderar jag att skriva ett odlingskontrakt med foderindustrin som säkrar att man får ca 200 euro per ton. Skörden per ha av ärter har under de senaste åren varit som spannmålen d.v.s. har man fått 5000 kg korn har man också fått 5 ton ärter per ha.

Ärterna har inte samma sjukdomar som spannmålen vilket leder till att man bryter sjukdomsföljden i spannmål med ärtodling. Detta i sin tur leder till mindre sjukdomsbekämpning följande spannmålsår.

Efter ett år med ärter som har större rotsystem än spannmål borde jorden vara luckrare och automatiskt ge en större skörd av spannmål. Dessutom borde ärterna ha bildat kväveknölar i rotsystemet som kan ge 40-50 kg kväve per ha.

Eftersom man vid upprepad ärtsådd på samma skifte flera år i rad troligen drabbas av ärtrotröta rekommenderas ärtodlingen bara med 5-7 års mellanrum. Ärtrotröta är sporer (*A.euteiches*) som finns i jorden som vilosporer och aktiveras vid ärtodling. Detta leder till klumprotliknande rötter som i sin tur leder till att ärterna vissnar och dör.

Ärterna skall sås utan eller med högst 10 kg kvävegödsling/ha. Fosfor kan ges enligt maxbehov för ifrågavarande skifte. Sättheten har legat mellan 200-250 kg/ha och personligen tror jag att ifall man inte sår så tjockt har man det till godo med både mindre liggsäd och bättre och jämnare mognad. Enligt tabellvärde borde ärterna sås 100-140 plantor/m eller 260-450 kg/ha.

Vi får hoppas på en tidig vår och en solig och varm sommar!

RICKARD REX

Växtodlingsrådgivare
040-515 0285

RESULTAT FRÅN potatissortförsöken 2020 i Lappfjärd och Jeppo

ProAgria Österbottens Svenska Lantbrukssällskap har många år haft potatissortförsök i Kristinestad och också i Nykarleby, där försöken ordnas i samarbete med Jeppo Potatis. Nu har vi färskare resultat från de här försöksfälten att tillgå.

VI HAR FINSKA, svenska, danska, tyska, holländska och franska sorter med i försöken. De finländska sorten är SPK, HZPC Kantaperuna, FinPom och Myllymäen Peruna. De utländska sortföretagen är Danespo, Agrico, Bjälbo Trädgård, Sipre och Schaap Holland.

Fjölårets sortförsök var utsatta för många prövningar. Kallt väder, hetta, torka och rikliga regn, i synnerhet i juli, utsatte försöksrutorna för hårda prövningar. På många håll i landskapet kom det kring 200 mm regn i juli. Då gäller det att ha dränering och växtföljd i skick (och med växtföljd menas här inte potatissorten Sunita ett år och följande år potatissorten Inova...). Augusti var tack och lov torrare, men under senare delen av september kom så pass mycket nederbörd, att en del potatissått måste lämnas oupptagna. Potatiskvaliteten på sent upptagna fält kunde också ta skada av de rikliga septemberregnen med lagringsbekymmer som följd. Melody är en allmän sort som är känslig för fuktiga upptagningsförhållanden, men alla sorter tar skada om de hamnar i syrefattiga förhållanden flera dagar.

Sortförsöket i Jeppo togs upp i något fuktiga förhållanden. I Lappfjärd däremot var det ypperliga upptagningsförhållanden.

Speciellt för i år var ett rätt högt knö-lantal per planta, något storfallande knölsortiment, växtsprickor och höga hektarskördar för många sorter. Vi bör

dock komma ihåg att försöksrutorna är små och de höga skördenivåer vi uppnår här kan inte direkt överföras på stora arealer i praktiska odlarförhållanden. Men försöken är riktgivande och sortegenskaperna kommer fram i försöken. Gällande sjukdomar är det främst filtsjuka och stjälbakterios som förekommit i större omfattning. Vid kvalitetslagergranskningen i november stötte vi på kvalitetsbekymmer i form av pulverskorv och olika missfärgningar av potatisköttet, till exempel rostringar (Moptop) och rostfläckighet. Rostringar förorsakas av ett virus, medan ojämna näringstillförsel (bland annat för lite kalcium) yttrar sej i form av spridda rostfläckar inne i knölen. Sommaren 2020 var ingen besvärlig blad-mögelsommar, vilket även de ekologiska potatisodlarna har uppskattat, men odlarna måste följa med bladmögsituationen och vara beredda på förebyggande bekämpningar. Bladmögelsvampen muterar hela tiden och nya varianter uppstår, vilket låter bekant från den vardag vi nu levit i drygt ett år.

Stärkelsehalten i sortförsöken varierar mycket; från knappt 10 procent till nästan 18 procent. Samma sort kan också i praktisk odling ha varierande stärkelsehalt beroende på var och hur sorten odlas. Årsmånen inverkar förstås också. Hektarskördarna blir rätt höga i försöksförhållanden; ca 60 ton per hektar i snitt (vissa sorter gav över 80 ton per ha). Medelskörden för matpotatis i Finland ligger på dryga 30 ton per ha, men vissa sorter kan ge 60 ton per ha även i praktisk odling om förhållandena är optimala. Eftersom upptagningen sker sent blir andelen storfallande knölar hög, vilket också tenderar att leda till en större andel gröna knölar.

Enligt Olav Nylund, ansvarig för odlarsamarbetet vid Jeppo Potatis Ab, har resultaten i sortförsöket i Jeppo rätt långt överensstämt med verkligheten bland od-

Upptagning i mitten av oktober 2020 i Lappfjärd.

larna. "Knölna har haft bra form, och eftersom marken hölls fuktig i höstas har de mekaniska skadorna vid upptagningen varit färre. En del otrevligheter i lagret förekom efter upptagningen på skiften som fick för mycket regn" fortsätter han. "I vissa sorter har det i år förekommit en del inre felaktigheter, vilket har visat sig vara utmanande i produktionen. Två-tre sorter som vi haft med i försöksfältet några år prövar vi i nuläget även i större skala" berättar Nylund.

Försöksresultaten kan du studera närmare på vår hemsida www.lantbrukssallskapet.fi - Potatissortförsök 2020

Även PAYR (potatisbranschens samarbetsorgan, www.perunasta.fi) är aktivt med i olika potatissammanhang och jobbar bland annat med marknadsföring av potatis och för att lyfta fram potatisens goda sidor som ett attraktivt inhemskt producerat baslivsmedel passande för alla åldrar. Titta gärna på deras hemsida.

JAN-ERIK BACK

Kundservicechef
050-441 7511

Det dyker upp många nya sorters knölar i sortförsöken.

Det finns fina knölar - men..

.. pulverskorv samt rostringar och rostfläckighet har förekommit i många potatissorter den här vintern.

REGLERAD DRÄNERING

I Syd-Österbotten är de flesta täckdikade åkrar också byggda med reglerad dränering där ProAgria Lantbrukssällskapet skött planering och arbetsledning. Reglerad dränering förbättrar fuktbalansen under odlingssäsongen och odlaren har kontroll på grundvattennivån i åkern året om. Det här medför olika positiva effekter.

EN HÖJNING AV grundvattennivån vintertid kan hindra tjäle från att gå djupt som i sin tur möjliggör tidigare sådd på våren i en del jordarter, medan det visat sig att denna metod kan leda till att andra jordarter torkar senare på våren därför bör tillämpningen anpassas efter olika åkerskiften.

Grynaktiga och gryniga jordar, passar bra att reglera vintertid. I reglerbrunnen finns ett lodrätt fördämningsrör, som antingen är teleskopiskt eller fast med minst två av olika längder att byta om med. Då höstbruket är färdigt på åkern i fråga kan man reglera dräneringen. Regleringsnivån bör då vara relativt låg, som miniminivå

kan räknas när dräneringsrören täcks av vatten.

Nästa steg är att på våren medan det ännu finns tjäle i marken och det kan stå vatten på åkern är att höja reglernivån i reglerbrunnarna till max. Därefter när ytvattnet börjar försvinna så öppnar man reglerbrunnarna helt och hållet ett par veckor för att sedan reglera grundvattennivån till miniminivå när harvning inleds. Det är viktigt att följa med vattennivån och aktivera regleringen före dräneringssystemet tömts på vatten. Efter sådd eller i samband med sådden regleras nivån till max för att få ut maximal effekt av regleringen.

På finmo och mojordar har det däremot visat sig vara bättre att ha en väldigt låg till obefintlig regleringsnivå vintertid för att senare ungefär en månad innan sådd höja regleringsnivån ordentligt, och slutligen när åkern är sådd höjer man regleringsnivån till max.

Underbevattnig

Har man odlingsmark i närheten av ett vattenförande utfälldike ska man passa på att ta tillvara vattnet för att bevattna grödan underifrån. Utfälldiken där avrinningsområdet består till stor andel skog

har visat sig vara tacksamma att använda till underbevattnig eftersom vattenföring sker i det närmaste året om.

Underbevattnig kan konstrueras på olika sätt, antingen genom att pumpa in vatten eller genom att ta in vatten via självfall som sköts helt eller delvis utan pump. ProAgria Lantbrukssällskapet har stort kunnande och erfarenheter av olika metoder för underbevattnig. Syftet med underbevattnig är att leda in vatten i dräneringssystemet som sprider sig i åkern och höjer grundvattennivån.

Grundvattenrören är bra verktyg vid underbevattnig för att kunna bilda förståelse för hur mottaglig olika jordar är för vatten som leds in i dräneringssystemen, det gör att man kan avläsa hur hög grundvattennivån är mitt mellan två täckdiken under växtperioden. För att lyckas med underbevattnig är det viktigt att börja i god tid. Helst ett par veckor efter sådd eller ännu tidigare. Även fast regn förekommer är det ändå viktigt att tillföra vatten så att grundvattennivån hålls på önskad höjd.

I dräneringsplanen är maximal fördämningshöjd uträknad enligt principen 50 centimeter ner från markytan på känsliga områden inom respektive reglerområde. Det är viktigt att grundvat-

tennivån inte är för hög för att växtens rötter ska sträva till att växa så djupt som möjligt. Låter man grundvattennivån sjunka för mycket är det svårt att få den att stiga mitt mellan täckdiken, vilket leder till att fukthalten blir låg mitt mellan täckdikena och hög ovanför täckdikena. I värsta fall blir det stor skillnad i växtens utveckling på samma reglerområde.

Avdunstningen under växtperioden är cirka 20 till 60 kubikmeter per hektar i dygnet beroende på temperatur, nederbörd och växten som odlas. Dräneringssystemen är oftast dimensionerade för ett till två liter per sekund och hektar, som motsvarar en nederbörd på 8 till 15 millimeter per dygn vilket betyder 80 till 150 kubikmeter per hektar och dygn. Men vad jorden är mottaglig för varierar beroende på jordart och struktur samt fukthalt då vatten tillförs. Även fast det förekommer svalare dagar eller dagar med regn bör man pumpa in vatten för att återställa grundvattennivån i åkern.

MARCUS GJÄLS

Dräneringsplanerare
050-344 6522

Små risker kan hanteras genom att spara – stora risker genom att försäkra dig själv

Har du tänkt på hur du och dina närmaste skulle klara er ekonomiskt om något hände dig?

En livförsäkring är inte bara ett skydd vid dödsfall, utan ger också skydd vid arbetsoförmåga och allvarlig sjukdom. Du kan teckna en livförsäkring som skydd för dig själv eller dina närmaste.

Kontrollera din egen situation och försäkra dig om att utkomsten är tillräcklig även under en eventuell sjukledighet eller om du skulle bli oförmögen att arbeta under en längre tid.

Läs mera på lokaltapiola.fi, ring oss på tel 06 534 2000 eller besök något av våra tio österbottniska kontor.

Tjänsteleverantör: Livförsäkringen beviljas av LokalTapiola Ömsesidigt Livförsäkringsbolag.

LOKALTAPIOLA
Österbotten

BRA STÖD FÖR täckdikning och miljöåtgärder

Nu är det läge att se över dränerings och miljöåtgärder för odlingsmark. Stöden för täckdikning och miljöåtgärder har justerats uppåt de senaste åren.

STÖDVILLKOREN FÖR TÄCKDIKNING och skötselavtal för miljöåtgärder är för tillfället 35 procent plus ytterligare 5 procent för reglerad dränering eller totalt 40 procent i bidrag. Bidragsgrunden räknas ut på godtagbara kostnader som för täckdikning är 4.20 euro/löpmeter täckdike och för reglerad dränering maximalt 850 euro/hektar.

Till ansökan bifogas dräneringsplan med plankarta, arbetsbeskrivning och kostnadsberäkning. Arbetet kan inte påbörjas före stödet har beviljats.

I samma stödansökan kan man ta med åtgärder för flera olika skiften, t.ex. nytäckdikning av ett skifte, kompletteringstäckdikning av våta områden på några skiften och byggande av reglerbrunnar på flera skiften. Alla åtgärder tillsammans blir en ansökan. På det här viset får man också stöd för små åtgärder, som annars skulle falla under minimistödet för bidraget som är 3000 €. Stödet söks av den registrerade odlaren, som också kan söka för arrendejord.

Rörläggning av utfallsdiken populära

Grundtorrlägningsbidrag för rörläggning av utfallsdiken finns kvar och är i år 40 procent av de beräknade kostnaderna. Bidraget förutsätter att de sökande är två till fyra markägare med odlingsmark intill varandra på bägge sidor av utfallsdike. Bidrag beviljas för alla arbeten och material (planering, material, entrepre-

Foto Mikael Blomqvist

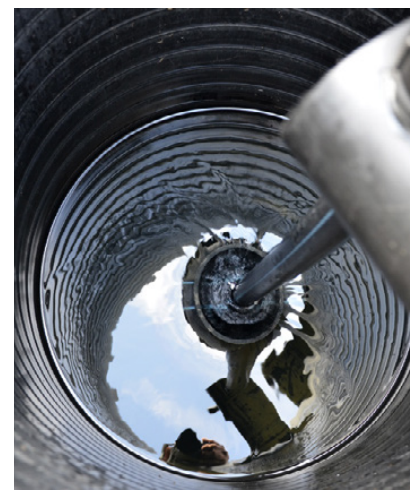

Foto Rainer Rosendahl

Reglerad dränering är enkelt att bygga på gamla och nya dräneringar och brunnarna placeras oftast på dikesrenen.

ANSÖKAN GÖRS
ELEKTRONISKT VIA HYRRÄ
www.hyrra.ruokavirasto.fi

nad, transport av fyllnadsmassor och eget arbete).

Ansökan förutsätter en plan, som uppgjorts av sakkunnig, till exempel Pro Agria. Rörläggningen ska utföras inom tre år och när den är klar och bidraget ska lyftas, så sänder markägarna in kvittan som täcker bidragsdelen till NTM-centralen. Ansökningstiden är fortlöpande.

MIKAEL
BLOMQVIST

Dräneringsplanerare
050-379 5905

RÖRLÄGGNING AV UTFALLSDIKEN

- Minst 2 markägare
- Rörlägningsplan med dimensioneringsberäkningar, kostnadsberäkningar, längd- och tvärsärningar
- Grundtorrlägningsbidrag 40 % av verkliga redovisade kostnader
- Upp till 400 mm diameter, med goda skäl större
- Utförs inom 3 år
- Bidraget lyfts mot bokförda kvittenser och arbetsdagbok

Vetenskap till
VETSKAP

OBS!
Beställ din markkartering smidigt på vår Beställningstjänst
www.hortilab.fi

Hortilab AB
OY
Oy Hortilab Ab, Vasavägen 41, 64200 NÄRPES
© 06-347 4250 • hortilab@hortilab.fi • www.hortilab.fi

"HEIMANI I SIKT"!
ALLA TÄCKDIKNINGSKARTOR TILL DIN TELEFON

Varför släpa på en massa papperskartor när du enkelt kan få alla dina dräneringskartor i din telefon?

När alla dina täckdikningskartor är i digitalform kan du enkelt söka fram rören och brunnar på ditt skifte men hjälp av din telefon. Detta hjälper dig när du ska underhålla och kontrollera dräneringssystemens funktion. Vi kan leverera nyplanerade dräneringskartor förmånligt till din telefon. Passa på när du beställer en ny dräneringsplan! Vi kan också digitala gamla kartor!

Kontakta dräneringsplanerarna för mera information!

Grundtorrläggningens betydelse för odlingen

En stor del av Finlands odlingsmarker har genomgått en grundtorrläggning, vilka gjordes till största delen innan 1970 talet.

MED GRUNDTORRLÄGGNING AVSER man dikning av större diken som utfall och rensning av bäckar och åar. För en lyckad odling behöver marken ha tillräcklig dränering och grundtorrläggningen möjliggör att lokal dränering såsom täckdikning kan fungera. I dagens läge består grundtorrläggningens åtgärder främst av skötsel och underhåll av utfall för att upprätthålla vattendragens vattenledningsförmåga.

Skötsel och underhåll av öppna diken

Underhåll av utfalldiken kan bli aktuellt när odlingsförhållanden och åtgärder försämras på grund av blöta åkrar. Den vanligaste orsaken till försämrade vattenledningsförmåga i utfallen är växtligheten, dit hör bland annat mannagräs vars blad flyter på vattenytan och försämrar vattenflödet. Växtligheten kan höja vattennivån i utfallet med tiotals cm per kilometer. Trummor och rörläggningar behöver ses över regelbundet genom att kontrollera in- och utlopp. Igenslamning och erosion brukar vara de vanligaste problemen som kräver skötsel och underhåll.

Grundtorrläggningens åtgärder görs vanligtvis av flera markägare eller en

dikningssammanslutning. Ansvaret för skötsel och underhåll ligger på dikningssammanslutningen och ärenden sköts via de ombudsmän som valts av markägarna. Markägaren/väghållaren är enskilt ansvariga för trummor och rörläggningar. Medlemmarna ansvarar för dikningssammanslutningens kostnader i enlighet med kostnadsfördelningslängden och i övrigt enligt bestämmelserna i vattenlagen.

Besiktning av utfalldiken

Genom att utföra en besiktning av utfalldiken får man en bättre bild av torrläggningens förhållanden och underhållsbehov, man får även reda på eventuella problemställen och "prop-par" som orsakar torrläggningsproblem.

Besiktningen görs med GPS utrustning och förutom avvägning dokumenteras även utfallets och trummornas skick. Avvägningsresultatet presenteras som en längdprofil som jämförs med förrättningshandlingarna. Från längdprofilen fås en bra bild av dikesbotten och trummornas nivå, genom att kombinera längdprofilen och dokumenteringen från terrängen kan man ge ett underhålls/åtgärdsförslag för utfallet. Rensningsdjupet som bestäms enligt förrättningen och avvägningsresultatet.

Besiktning av utfall är en del av Lantbrukssällskapets disponenttjänster för dikningssammanslutningar, kontakta dräneringsplanerarna för mer information om disponenttjänsterna.

> Besiktning av utfall utförs med hjälp av GPS utrustning och terrängsyn.

Åkerns dränering fungerar inte på grund av bristfällig grundtorrläggning.

Foto Mikael Blomqvist

Foto Simon Nässlin

Information till dikningssammanslutningar via Teams

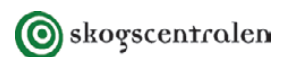
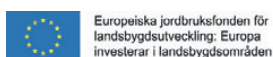
Pro Agria ÖSL, NTM-centralen i Södra Österbotten och Österbottens Näringsshjul ordnade ett webinarium 17.3.2021 om underhåll av utfalldiken och dikningssammanslutningens uppgifter och skyldigheter. På webinariet gick man bland annat igenom grunderna för torrläggning, aktivering av vilande dikningssammanslutningar,

underhållsskyldighet, kostnadsfördelning, disponenttjänster samt finansieringsmöjligheter.

Tillfället var speciellt inriktat till dikningssammanslutningarnas ombudsmän och lockade ca 40 deltagare.

SIMON NÄSSLIN

Dräneringsplanerare
050-431 0734

100-TONNARE

ÅSBRO MJÖLK
ÖB fick sin första 100-tonnare i september 2020 när kon **Å. ASHLAR HEYLA** uppnådde 100 ton mjölk. Å. Ashlar Heyla var

född 29.08.2010 och har kalvat 7 gånger. Å. Ashlar Heyla var Morningview Ashlar ET, morfar var Lancelot Tv och modern hette Tupamäen Wendy. Högsta medelavkastningen uppnåddes under det fjärde produktionsåret med 14 708 kg (14 423 kg EKM). I medeltal har Å. Ashlar Heyla mjölkat 12 545 kg/år, med 476 kg medelfett och 426 kg medelprotein.

Foto: Åsbro Mjölks ÖB

TOMMY & JESSICA FLÖJT fick sin första 100-tonnare i februari 2021 när kon **ELMO** uppnådde 100 ton mjölk. Elmo är född 17.11.2009 och

har kalvat 9 gånger. Elmos far var D Banker, Farfar var V Bojer Tv och modern hette Stella. Högsta medelavkastningen uppnåddes under det femte produktionsåret med 13 478 kg (12 789 kg EKM). I medeltal har Elmo mjölkat 10 852 kg/år, med 416 kg medelfett och 351 kg medelprotein.

Foto: Pernilla Grön-Stenman

JSS ENOLMS LANTBRUK i Pedersöre, fick sin andra 100-tonnare 18.02.2021. Kon **ISMERALDA** 100-214019 R2, född 23.10.2011. Mor:

Trean (422) 214018 R1, far: D.O.Orange FFF95271, Morfar: Ramos FFF 93616. Ismeralda har kalvat 6 ggr, fått 5 st kokalvar. Högsta medelavkastningen uppnåddes under 6 laktationen 20358 kg (17751 EKM) I medeltal har Ismeralda mjölkat 13974 kg/år (12550 EKM), medelfett 467 kg, medelprotein 463 kg. Medelprov mjölkningssavkastning 58,3 kg/dag.

Foto: Gun Enholm

DIKORS UTFODRING OCH HULL

UTFODRINGEN AV DIKOR är en viktig del av dikalvsproduktionen. Näringsbehovet hos dikor är beroende av storlek (underhållsbehov) och produktionskedje, det vill säga en ko som skall ge di åt kalven har ett större näringsbehov än kon som är lågdräktig.

Gruppering av korna enligt hullklass är en del av möjligheten att lyckas i utfodringen. Med en lyckad gruppering får de kor som är magra en bättre möjlighet att äta ett näringsrikt foder och producera starka friska kalvar, samt att producera en större mängd råmjölk med bättre kvalitet. Magra kor har inte heller samma möjlighet att uppnå maximal mjölkproduktion direkt efter kalvning. Kvigor och magrare kor behöver ofta lite mer foder för att hålla hullet. Om man har äldre kor i samma grupp som dessa, kommer de troligen att bli mer feta av samma foder. Glöm inte bort mineralbehovet.

Korna klarar sig bra med grovfoder som har näringsvärden som är lämpade till de olika produktionskedjorna. Högdräktiga kor har ett större behov

av protein då fostret växer som mest de sista månaderna innan kalvning. Det är svårt att se på grovfodret vilket näringsvärde det har. Genom att ta foderanalyser som analyserar näringsvärden och mineraler kan du välja det foder som lämpar sig bäst till olika produktionskedjorna, samt vilka mineraler som kompletterar grovfodret.

Mineralbrist vid högdräktigheten kan leda till stora konsekvenser. Bland annat återhämtningen efter kalvning samt en ny dräktighet kan hämmas, och kalven kan få ett sämre immunförsvar. Mineralutfodringen är speciellt viktig under högdräktigheten, att tillgodose kon under den tiden med rätt sorts mineraler hjälper till att få en pigg och frisk kalv samt en ko som återhämtar sig fort från kalvningen. Det kan ge bästa möjliga start på livet åt den viktiga kalven.

ASTA HIMMANEN

Mjölkgårdsrådgivare
050-412 2168

NYHETER FRÅN Ekomjolkprojektet

DET ÅRLIGA EKOMJÖLKSEMINARIET ordnades digitalt i november med många deltagare och intressanta föreläsningar, med bland annat Sari Autio från Luke och Pauliina Jonsson från Jordbruksverket i Sverige. Vi hade också prisutdelning och hedersomnämning 2020 i projektets regi och glädjande att många ekomjolkproducenter från Lantbruksallskapet område var med i prisregnet.

Smågruppsverksamheten kom igång i februari med två grupper, även de med digitalt deltagande. Diskussionerna var många och intressanta. Susann Rännäri från Luomuliitto berättade om den nya ekoförordningen och CAP vad de kommer att innehålla. Utfodring diskuterades och kunde konstateras att foderanalyser med mineraler är bra att ta för att veta vad fodret egentligen innehåller.

Verksamheten i vår och sommar

Smågrupps verksamheten fortsätter med möjlighet till digitalt deltagande. Några kvällswebinarier kommer att ordnas, till

exempel 20 april om ekogödselmedel och gödsling. Sommarens fältträffar är under planering.

Projektinformation

Ekomjolk-projektets, målsättning är att förbättra ekomjölkgårdarnas konkurrenskraft genom att höja skörde- och produktionsnivån, optimera produktionskostnaderna, förbättra styrningen av helheten på gården samt att öka samarbetet mellan ekoväxtodlings- och ekomjölkgårdar. I projektet är det också möjligt att öka samarbetet mellan svenska och finska producenter i området.

Projektet startade hösten 2019 och är ett treårigt utvecklingsprojekt för ekomjolkproduktionen. Samarbetspartners i projektet är ProAgria Etelä-Pohjanmaa och Österbottens Svenska Lantbruksallskap.

ASTA HIMMANEN

Mjölkgårdsrådgivare
050-4122168

KONTAKTPERSONER

Projektledare är Tiina Peltonen från ProAgria Etelä-Pohjanmaa. Tfn. 044-481 1309 och tiina.peltonen@proagria.fi. Kontaktpersoner vid Lantbruksallskapet är mjölkgårdsrådgivare Asta Himmanen, tfn 050-412 2168 och asta.himmanen@proagria.fi samt ekorådgivare Ulrika Wikman, tfn. 050-5852305 och ulrika.wikman@proagria.fi

En frisk och produktiv boskap ger resultat

Djurens hälsa och välbefinnande är i en avgörande roll i förbättrande av produktionens ekonomiska lönsamhet. Receptet för framgång är ett hållbart djurmateriell samt tjänster som stöder djurens välmående och fertilitet.

De topptjurar som nedärver hälsa och hållbarhet hittar du från Fabas webbshop: **webshop.faba.fi**

Du hittar från Fabas hemsidor ett mångsidigt tjänsteutbud som befrämjar både boskapens och djurägarens välmående samt goda förhållanden i ladugården.

Bättre resultat genom att satsa på välmående: <https://faba.fi/karjan-hyvinvointi/>

ANPASSNINGEN TILL Valios avtalsproduktion

NÄR NI LÄSER detta har det första kvartalet gått med Valios avtalsproduktion. Mjolkproducenter inom Valiogrupper kan nu blicka tillbaka på första kvartalet och dra egna slutsatser. Producerade korna enbart A- och B-mjolk eller även C-mjolk och i så fall, hur kan detta korrigeras?

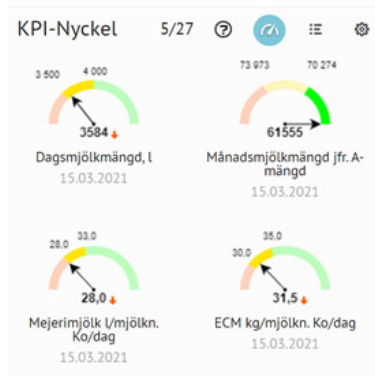
Gården har många bra hjälpmedel till förfogande när det gäller att ha koll på hur avtalsmängden uppfylls. Verktygen är bland annat Min Gård, KPI-nyckeltalen och Intäktsprognosen.

Det är viktigt att gårdens uppgifter så som seminerings, dräktighetsundersökningar och provmjölkningar är uppdaterade så att prognoserna blir så trovärdiga som möjligt.

Utgångspunkten är att gården producerar enbart A-mjolk och i någon mån B-mjolk. Det finns tyvärr ingen lönsamhet i att producera C-mjolk. Fastän gården har fått tilläggsbelopp är det ändå skäl att ha koll på den månatliga mängden, som kan variera mycket beroende på kalvningarna.

Min Gård

I Min Gård kan man göra egna rapporter över hur kalvningar sett ut de senaste 12 månaderna och prognoser för de kommande 12 månaderna. Detta är till stor hjälp vid planering av seminerings, speciellt kvigor.

Det lönar sig verkligen att följa med mjölkproduktionen på den egna gården och försöka planera så att man producerar enbart A-mjolk och i viss mån B-mjolk. Man håller koll på semineringsarna och kalvningarna och låter dräktighetsundersöka djuren. Avtalsproduktionen berör hela gårdens verksamhet, både djuren och växtodlingen påverkas.

Diskutera och planera med rådgivare inom ProAgria, avelsorganisationer och mejerier och använd dessa som bollplank.

MAGNUS BLÄSSAR

Mjölkgårdsrådgivare
050-432 3970

MOT NYA MÅL med robotmjölkning

Med framsteg i mjölkbesättningarnas avel, utfodring och management, behöver även inställningarna för robotmjölkningen ses över med jämna mellanrum. Det är viktigt att de också följer gårdens övriga utveckling!

ROBOTMJÖLKNINGENS UTVECKLINGSPROGRAM ÄR en ny nationell tjänstehelhet, där rådgivaren stöder och hjälper företagaren att utveckla gården. Vi går igenom helheten och möjligheterna enligt gårdens behov, strategi och mål.

Bland annat följande kan vi gå igenom i robotens management-program:

- Dagliga/veckovisa/månatliga rutiner
- Tolkning av resultat, nyckeltal och rapporter
- Installation av nya/uppgörande av egna rapporter
- Nya utfodringskurvor och uppdatering av befintliga
- Foderkalibrering
- Trafik och mjölkningstillstånd
- Prestanda och mjölkflöden
- Juverhälsa och mjölkavskiljning
- Inställningar för robot, grindar, utfodring, betesdrift m.m.
- Dataöverföring till/från Min Gård
- Installation av appar

Vi följer även bland annat med produktionsuppföljningens resultat, mängder och halter på mejerilevererad mjolk, samt utvecklingen av KPI-mätare. Vi kan skräddarsy samarbetet på kort eller lång sikt, oavsett om du planerar en robotladugård, är i övergångsskedet eller har haft robotmjölkning en längre tid.

Tjänsten kan tillämpas på gården med ett besök i ladugården alternativt helt eller delvis på distans via fjärrstyrning. Ta kontakt för att diskutera din gårds optimeringsbehov!

JESSIKA EKLUND

Mjölkgårdsrådgivare
050-595 4906

KPI-nyckeltal

KPI-nyckeltalen ger information i realtid. Nu finns nya nyckeltal som kan justeras så att de följer gårdens målsättningar och gör att producenten snabbt får en överblick hur avtalsmängden följs.

Intäktsprognos

Ett annat sätt att följa upp mjölmängder är via ProAgrias intäktsprognos (finns i ProAgrias nättjänster: rapporter -> andra kokontrollrapporter-> intäktsprognos). Intäktsprognosen är en prognos över bland annat mjölmängder, fett, protein, kor i mjölkning och information om ungddjuren.

Vetenskap till
VETSKAP

FINLÄNSK
pålitlig service!

Hortilab AB OY
Oy Hortilab Ab, Vasavägen 41, 64200 NÄRPES
06-347 4250 • hortilab@hortilab.fi • www.hortilab.fi

INFÖR GENERATIONSVÄXLING STUDERA TILL LANDSBYGDSFÖRETAGAREN

Kompetensområdet för lantbruk

Landsbygdsföretagarutbildning, med inriktning på driftsledning av ett jordbruk, är speciellt lämplig för dig som står inför en generationsväxling. Även för dig som vill söka nya vägar för det jordbruksföretag du redan sköter. Vi erbjuder kunskaper att bygga vidare på.

Kontinuerlig ansökan senast 31.5.2021 på
www.yrkesakademin.fi/utbildning

Info: Roger Frants, 044 750 32 55

Yrkesakademin
i Österbotten

NYHETER FRÅN ALLATIDERS MJÖLK

Växter för vallen

VID PRODUKTION AV foder har timotejen sin givna plats i vallen. När kraven på skörden är stora och utmaningarna varierande, är det en fördel att låta timotejen samspela med andra arter, till exempel ängssvingel, rörsvingel och klöver. Arterna kan komplettera varandra och parera olika svårigheter.

När man försöker skapa förutsättningar för en god vallskörd, är det helheten som gäller. Att komponera en bra vallfröblandning är ett av de grundläggande arbetsskedena. Då man under växtsäsongen följer med första, andra och tredje års vallar och lägger märke till deras utveckling och artsammansättning och under utfodringsperioden låter analysera fodervärdet och mineralerna, är det lättare att fatta välövervägda beslut om vallfröblandningen. Kravet på artrika vallar ställs också från klimat-håll och det är bra att kunna motivera sina beslut.

Ett enkelt sätt att repetera de grundläggande egenskaperna hos vallväxter är att plocka fram

Växter för vallen kan laddas ner från www.proagria.fi/

häftet Växter för vallen. I den ges också tips på hur man kan känna igen gräsarterna i ett tidigt skede, före axgång. När man vet vad man skördat och känner till foderanalysresultaten, är det lättare att kunna påverka resultatet i önskad riktning framdels.

MARGARETA SLOTE

Växtodlingsrådgivare
050-412 7627

TIPS FÖR klimatsmart nötutfodring

ÅTGÄRDER SOM ÄR bra för miljön är oftast också bra för din plånbok. Det är dags att vi vänder klimatdebatten till vår fördel! Det handlar om att bli bättre på det man redan gör, att vara så effektiv som möjligt i sin produktion och hushålla med gårdens resurser. Visste du till exempel att utfodringen kan påverka 35-45 procent av nötkreaturens klimatavtryck?

Här är några tips för förbättrat foderutnyttjande:

1. Sträva till att skörda ensilage med bästa möjliga näringsvärden. Det maximerar grovfoderandelen i utfodringen.
2. Analysera alla grovfoderpartier för att kunna få korrekta utfodringsplaner.
3. Undvik spill i foderkedjan; på fält, i lager och vid utfodring. Det foder som inte når djuren belastar klimatet mest!
4. Håll koll på mjölkens urea, den berättar om proteinbalansen och kväveutnyttjandet i utfodringen.

5. Utnyttja betet effektivt (rotations- eller stripbete) för olika djurgruppers behov. Betesdrift har även positiv inverkan på ben-, klöv- och juverhälsan.

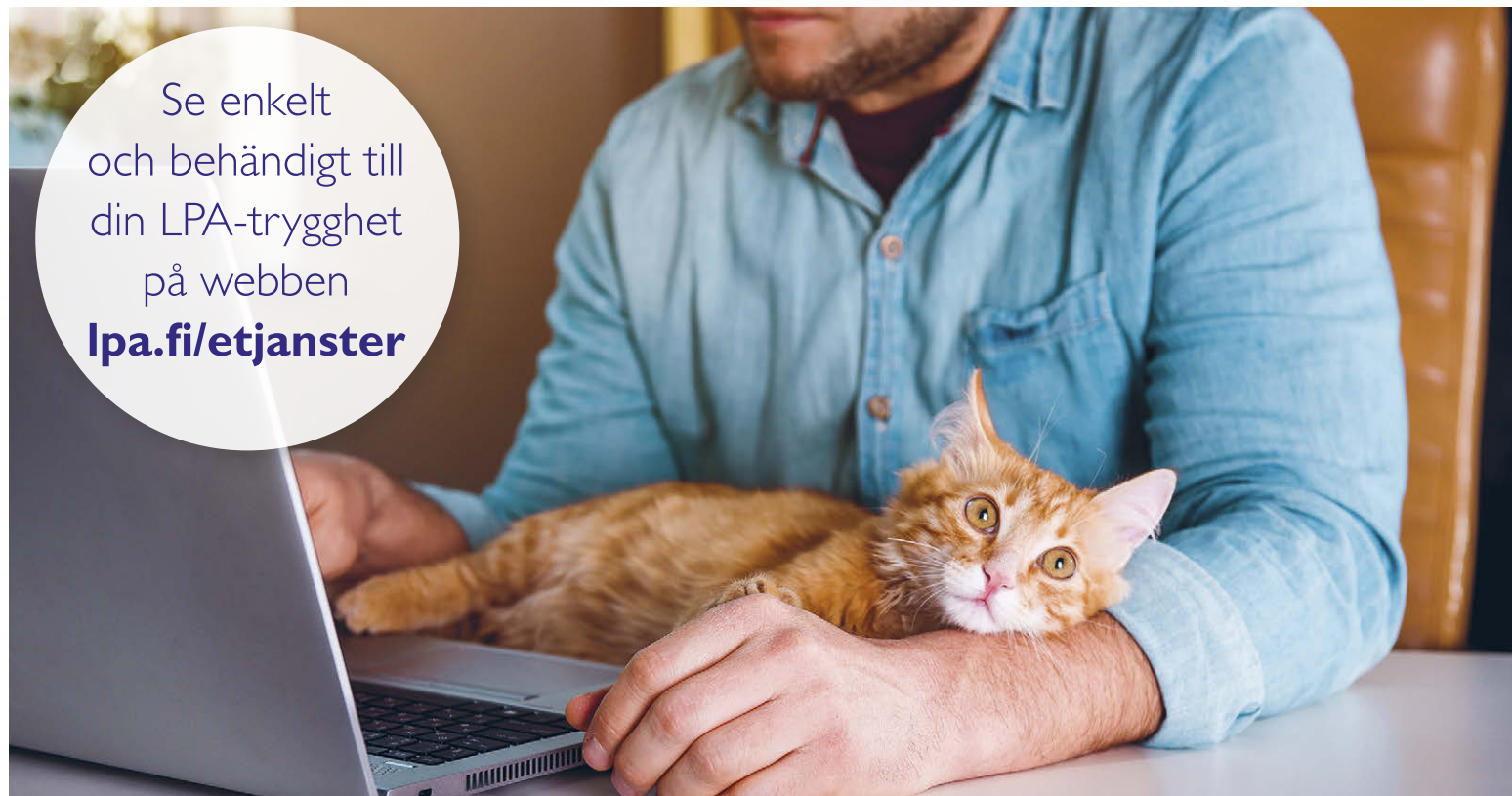
Vi projektet Allatiders mjölk och smågrupperna för mjölkproduktion lär vi oss mer om hur vi kan bli mer klimatsmarta, bland annat genom utfodring.

JESSIKA EKLUND

Mjölkgårdsrådgivare
050-595 4906

Se enkelt
och behändigt till
din LPA-trygghet
på webben
lpa.fi/etjanster

Vi tryggar din vardag och stöder ditt arbete!

LYCKAT FÖRSTA ÅR med Farmer Time Finland

– producenter undervisar hundratals barn digitalt

Efter ett år med Farmer Time Finland kan vi konstatera att projektet varit lyckat i Österbotten – hundratals barn har fått träffa en producent digitalt.

– Varför har man inte gjort det här tidigare? Säger Farmer Time-producenten Lotta Stubb.

I SLUTET AV april 2020 lanserades projektet Farmer Time i Finland. Konceptet fanns redan i länder som Storbritannien och Sverige och kom till Finland via ProAgria Österbottens svenska lantbrukssällskap.

Ungefär ett år senare kan vi konstatera att Farmer Time Finland är ett projekt som verkligen behövs. På ett år har våra producenter haft digitala studiebesök med över 300 elever från grundskolor runt om i svenska Österbotten. I slutet av 2020 var elva producenter och åtta skolor eller barngrupper anmälda. I början av 2021 har de siffrorna fortsatt att stiga.

Ett av målen med Farmer Time Finland är att sprida projektet nationellt och redan nu är Farmer Time på gång att lanseras i tre regioner utanför Österbotten. Intresset visar sig vara stort från alla håll.

Pandemivänligt projekt

Trots att projektet lanserades mitt under den första vågen av covid-19 har Farmer Time inte påverkats nämnvärt av pandemin. Det är antagligen ett av få projekt som riktar sig till skolor som har kunnat rulla på i sin ursprungliga form. Medan skolans utflykter, studiebesök och annat roligt ställs in har man alltid kunnat göra ett digitalt besök på en bondgård.

Det samma gäller producenter som brukade ta emot besök på sina gårdar. Farmer Time-producenten Lotta Stubb brinner för konsumentarbete och innan pandemin tog hon emot besökare i alla åldrar till mjölkgården i Esse, Pedersöre.

– Jag var van att ta emot grupper och berätta om mitt arbete, så på det här sättet blev det en fortsättning på det, säger Stubb.

Stubb är antagligen den som har haft flest elever med sig digitalt i fähuset. Hon blev nämligen ihopkopplad med Korsholms högstadium, Svenskt Finlands största högstadium med nästan 600 elever.

Under årets gång har Stubb haft träffar med flera klasser i årskurs sju till nio som har fått lära sig om vardagen på en mjölkgård. Eleverna uppskattar att få se Stubbs jobb med amkor och kalvar.

– De flesta har aldrig varit i ett fähus så jag visar vad djuren äter, mjölkroboten och inredningen i fähuset med kornas vattensängar.

”Det rätta sättet att nå ut till konsumenter”

Stubb uppskattar att Farmer Time-träffarna är enkla och inte kräver mycket tid av henne, jämfört med fysiska besök.

– Det är så enkelt att ha träffar via telefonen. Man börjar tänka varför har man inte gjort det här tidigare? Du behöver inte mycket tid till det här, du behöver inte förbereda dig om du inte vill. Det kommer naturligt när du berättar om vad du jobbar med dagligen.

För Lotta Stubb är Farmer Time både ett roligt och viktigt projekt. Med hjälp av Farmer Time lär hon barn och unga att förstå varifrån maten kommer och vikten av finländsk matproduktion.

– Det är viktigt med så mycket positivt konsumentarbete som möjligt. Det är ju från skolåldern de blivande konsumenterna lär sig. En stor del av barnen vet inte varifrån deras mat kommer, tyvärr. Det skulle vara jätteroligt om det skulle finnas mer producenter som vill berätta, det är nog det rätta sättet att nå ut till konsumenter.

MATHILDA KULL

Projektarbetare
050-418 9210

Förutom amkor har Lotta Stubb också hästar på gården i Esse.

FÖLJ OSS PÅ

@farmertimefinland

www.farmertime.fi

FAKTA FARMER TIME FINLAND

- Farmer Time är ett projekt som kopplar ihop bönder med barn och unga. Syftet är att öka kunskapen om finländsk livsmedelsproduktion och dess betydelse för en hållbar utveckling.
- Projektet går ut på korta videosamtal på 10 minuter där bonden får berätta vad hen gör på gården och barnen får ställa frågor.
- Farmer Time grundades i England och finns idag i fem länder runt om i världen.
- Läs mer på vår hemsida farmertime.fi

Österbottens Svenska Lantbrukssällskap r.f. PRO Agria

Kontakt

Kansli: Handelsplanaden 16 D, 65100 VASA
Tel. 010 839 2200

e-post: fornamn.efternamn@proagria.fi
www.lantbrukssallskapet.fi

Bennäs kontor: Mjölvägen 2, 68910 BENNÄS

Närpes kontor: Vasavägen 41, 64200 NÄRPES

Observera att kontoren inte är bemannade hela tiden!

Vi finns på
Facebook och Instagram!

Administration

Meira-Pia Lohiluoma
Direktör
050-568 5515

Ann-Louise Söderlund
Ekonom
050-330 2419

Carina Ahlén
Kanslist
010 839 2200

Kenneth Sundman
Svensk Byaservice
050-3604452

Harriet Sundholm
FS4H/Svenska Österbottens
4H-distrikt. Utbildnings- och
utvecklingsansvarig
040-771 3134

Nora Backlund
T.f. kommunikatör för
FS4H och projektledare
för projekt Spektrum
044-079 7079

Ekonomi & miljö

Tor-Erik Asplund
Kundservicechef
050-386 5922

Per-Erik Järn
Ekonomirådgivare
050-592 0985

Maria Mannström-Ahlskog
Ekonomirådgivare
050-330 7508

Anne Sigg
Ekonomirådgivare
050-4472654

Christoffer Ingo
Ekonomirådgivare
040-545 5472

Mikael Blomqvist
Dräneringsplanerare
050-379 5905

Simon Nässlin
Dräneringsplanerare
050-431 0734

Marcus Gjäl
Dräneringsplanerare
050-344 6522

Lilian Kanckos
Bokföring
044-989 8041

Johan Kortell
Bokföring
044-989 8042

Anna Högback
Bokföring
050-408 7012

Ekonomi

Till ditt förfogande finns sakkunniga inom ekonomisk planering och uppföljning. Vi har ett specialkunnande inom jord- och skogsbrukets generationsväxling. Vi står till förfogande med individuella tjänster, med vilka du kan utveckla ditt företag och kunnande.

Fredrik Ek
Bioenergirådgivare SLF
040-754 7182
fredrik.ek@slf.fi

Miljö

Till ditt förfogande finns vi sakkunniga inom dränering och miljö. Vi erbjuder högklassiga tjänster inom dränering och torrläggning, miljöplanering samt mätning. Vi står till förfogande med individuella tjänster, med vilka du kan utveckla ditt företag och kunnande.

Husdjursrådgivning

Jessica Eklund
Mjölkgårdsrådgivare
050-595 4906

Ingeborg Nordberg
Mjölkgårdsrådgivare
050-527 4189

Asta Himmanen
Mjölkgårdsrådgivare
050-412 2168

Magnus Blässar
Mjölkgårdsrådgivare
050-432 3970

Jenny Treier
moderskapsledig

Milla Alanco-Ollqvist
Färrådgivare
040-706 0558

Husdjursrådgivning

Till ditt förfogande finns sakkunniga inom mjölkproduktion och kött och nöttuppfödning. Vi står till förfogande med individuella tjänster, med vilka du kan utveckla ditt företag och kunnande. Den ekologiska rådgivningen erbjuder också motsvarande tjänster. Analysering, uppföljning och planering av produktionen till gårdens och djurens nytta!

Växtodling, trädgårds- och ekologisk produktion

Jan-Erik Back
Kundservicechef
050-441 7511

Jonas Löfqvist
Växtodlingsrådgivare
050-375 4328

Rickard Rex
Växtodlingsrådgivare
040-515 0285

Ulrika Wikman
Ekoväxtodlings-
rådgivare
050-585 2305

Magnus Långskog
Växtodlingsrådgivare
050-551 1693

Kaisa Haga
Trädgårds-
rådgivning
050-911 5920

Margareta Slotte
Växtodlingsrådgivare,
vallrådgivning
050-412 7627

Mari Lönqvist
moderskapsledig

Anders Salo
Växtodlingsrådgivare
050-4365847

Daniel Englund
lönsamhetsbokföring
och projekt
050-576 5517

Mathilda Kull
projekt
Farmer Time Finland
050-418 9210

Växtodling, trädgårds- och ekologisk produktion

Till ditt förfogande finns sakkunniga inom spannmål- och vallodling samt specialväxtodling såsom potatis och kummin. Vi står till förfogande med individuella tjänster, med vilka du kan utveckla ditt företag och kunnande. Den ekologiska odlingsrådgivningen erbjuder också motsvarande tjänster.